

KONKURS HISTORYCZNY DLA KLAS IV-VIII UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

ETAP WOJEWÓDZKI 2025/2026

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT PUNKTOWANIA ZADAŃ

Należy uznawać w zadaniach otwartych wszystkie merytorycznie poprawne odpowiedzi i uzasadnienia wskazujące na zrozumienie tematu i spełniające warunki polecenia

1.1.	<p>Nie PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: Pomnik upamiętnia postać Juliusza Cezara (napis „... Iulio Cesare...”), natomiast tekst dotyczy zabójstwa politycznego z czasów cesarstwa rzymskiego (późniejszych), o czym świadczy pojawiające się słowo „cesarz” oraz wspomnienie o (zmarłym wcześniej) cesarzu Auguście.</p>	<p>1 p. - za całkowite spełnienie warunków polecenia 0 p. - za odpowiedź niepełną, niepoprawną lub brak odpowiedzi</p>
1.2.	<p>C</p>	<p>1 p. za poprawną odpowiedź</p>
2.1.	<p>Tak PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: Oba źródła dotyczą Władysława Łokietka. Na monecie widnieje jego imię i przydomek w wersji łacińskiej („Vladislaus Locticus”), a także wspomniano epizody z jego życia (pochodzenie z Kujaw, wygnanie i powrót, zjednoczenie Królestwa). W tekście zaś mowa o jego ucieczce przed Wacławem II, królem Czech, rywalem Łokietka do tronu polskiego.</p>	<p>1 p. - za całkowite spełnienie warunków polecenia 0 p. - za odpowiedź niepełną, niepoprawną lub brak odpowiedzi</p>
2.2.	<p>1. P 2. F</p>	<p>1 p. - za całkowite spełnienie warunków polecenia 0 p. - za odpowiedź niepełną, niepoprawną lub brak odpowiedzi</p>
3.1.	<p>Albrecht Hohenzollern</p>	<p>1 p. za poprawną odpowiedź</p>
3.2.	<p>1. F 2. P</p>	<p>1 p. - za całkowite spełnienie warunków polecenia 0 p. - za odpowiedź niepełną, niepoprawną lub brak odpowiedzi</p>
4.1.	<p>A PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: W tekście przytoczono fragment konstytucji Królestwa Polskiego (Kongresowego), o czym świadczą jego mocne związki z Cesarstwem (Rosyjskim). Nie może to być Księstwo Warszawskie (w związku z Cesarstwem Francuskim), ponieważ państwo polskie wyraźnie określone jest jako królestwo. Jego herb oznaczono literą A, ponieważ zawiera on odniesienia do Polski (biały orzeł na czerwonym tle) i Rosji (dwugłowy czarny orzeł).</p>	<p>1 p. - za całkowite spełnienie warunków polecenia 0 p. - za odpowiedź niepełną, niepoprawną lub brak odpowiedzi</p>
4.2.	<p>PRZYKŁADOWA ODPOWIEŹ: Art. 25 PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE:</p>	<p>1 p. - za całkowite spełnienie warunków polecenia</p>

Konkurs historyczny 2025/2026. Etap wojewódzki

	Polscy patrioci starający się obalić panowanie rosyjskie bywali za karę zsyłani na Syberię lub do więzień-twierdz w głębi Rosji, a więc poza granice Królestwa.	0 p. - za odpowiedź niepełną, niepoprawną lub brak odpowiedzi
5.1.	B PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: Mapa przedstawia zjednoczenie Włoch, a strzałkami oznaczono na niej <u>Wyprawę Tysiąca</u> (Czerwonych Koszul) pod przywództwem <u>Garibaldię</u> . Tę samą postać ukazano na ilustracji B (generał w czerwonej koszuli).	1 p. - za całkowite spełnienie warunków polecenia 0 p. - za odpowiedź niepełną, niepoprawną lub brak odpowiedzi
5.2.	1. P 2. F	1 p. - za całkowite spełnienie warunków polecenia 0 p. - za odpowiedź niepełną, niepoprawną lub brak odpowiedzi
6.1.	B→A→D→C	1 p. za poprawną odpowiedź
6.2.	B PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: W tekście B opisano walki polsko-ukraińskie o Lwów, co można poznać po tym, że opór „wojskom ukraińskim” stawiały polskie siły złożone z młodych ochotników, a nie – regularna armia. Ilustracja przedstawia zaś Cmentarz Obrońców Lwowa, ze strzegącymi go charakterystycznymi lwami.	1 p. - za całkowite spełnienie warunków polecenia 0 p. - za odpowiedź niepełną, niepoprawną lub brak odpowiedzi
7.1.	Przewrót (zamach) majowy PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: Autor wiersza opisuje, jak przebywający na „wewnętrznej emigracji” w swym domu w Sulejówku Józef Piłsudski zdecydował się na zamach przeciwko krytykowanemu zewsząd ustrojowi demokratycznemu.	1 p. - za całkowite spełnienie warunków polecenia 0 p. - za odpowiedź niepełną, niepoprawną lub brak odpowiedzi
7.2.	Plakat powstał PO opisanych wydarzeniach PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: Plakat (ilustracja A) ukazuje Józefa Piłsudskiego jako wielkiego lidera obozu politycznego stojącego do wyborów, który chce budować silną Polskę. Są to elementy właściwe dla rządów autorytarnych (po zamachu majowym), a nie demokracji parlamentarnej (przed zamachem), kiedy zresztą Piłsudski nie startował w wyborach jako lider konkretnej partii politycznej.	1 p. - za całkowite spełnienie warunków polecenia 0 p. - za odpowiedź niepełną, niepoprawną lub brak odpowiedzi
7.3.	1. P 2. F	1 p. - za całkowite spełnienie warunków polecenia 0 p. - za odpowiedź niepełną, niepoprawną lub brak odpowiedzi
8.1.	1. F 2. F	1 p. - za całkowite spełnienie warunków polecenia 0 p. - za odpowiedź niepełną, niepoprawną lub brak odpowiedzi
8.2.	A PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: Kunicki jest przedstawiony w tekście jako „ziemianin”, co oznacza wielkiego posiadacza ziemskiego. Postać	1 p. - za całkowite spełnienie warunków polecenia 0 p. - za odpowiedź niepełną, niepoprawną lub brak odpowiedzi

Konkurs historyczny 2025/2026. Etap wojewódzki

	tego typu widzimy na ilustracji A, gdyż ilustracja B przedstawia osoby w typowych strojach chłopskich.	
9.1.	Narodowosocjalistyczna Niemiecka Partia Robotnicza (ew. Robotników)	1 p. za poprawną odpowiedź
9.2.	PRZYKŁADOWE WYJAŚNIENIE: „Pucz piwiarniany” (monachijski) był próbą siłowego przejęcia władzy przez Hitlera. Zakończył się klęską, z powodu której Hitler trafił do więzienia. Postanowił wówczas, że sięgając po władzę posłuży się środkami demokratycznymi i propagandą, zdobywając masowe poparcie, zamiast ryzykować dalsze represje za działania nielegalne.	1 p. - za całkowite spełnienie warunków polecenia 0 p.- za odpowiedź niepełną, niepoprawną lub brak odpowiedzi
9.3.	1. F 2. P	1 p. - za całkowite spełnienie warunków polecenia 0 p.- za odpowiedź niepełną, niepoprawną lub brak odpowiedzi
10.1.	Magistrala węglowa PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: Łącząc bogaty w węgiel Górny Śląsk z portem w Gdyni, magistrala węglowa umożliwiła bezpośredni eksport polskiego węgla na cały świat (z pominięciem wrogich Polsce Niemiec i Wolnego Miasta Gdańska).	1 p. - za całkowite spełnienie warunków polecenia 0 p.- za odpowiedź niepełną, niepoprawną lub brak odpowiedzi
10.2.	1. F 2. F	1 p. - za całkowite spełnienie warunków polecenia 0 p.- za odpowiedź niepełną, niepoprawną lub brak odpowiedzi
11.1.	Westerplatte	1 p. za poprawną odpowiedź
11.2.	PRZYKŁADOWE WYJAŚNIENIE: Z tekstu wynika, że podczas gdy major Sucharski chciał dość szybko poddać Westerplatte, by uniknąć niepotrzebnych ofiar w ludziach (postawa pozytywistyczna), kapitan Dąbrowski był przeciwnego zdania, czyli chciał walczyć, nie licząc się ze stratami (postawa romantyczna).	1 p. - za całkowite spełnienie warunków polecenia 0 p.- za odpowiedź niepełną, niepoprawną lub brak odpowiedzi
11.3.	PRZYKŁADOWE WYJAŚNIENIE: Z tekstu wynika, że major Sucharski miał pochodzenie chłopskie, a kapitan Dąbrowski – szlacheckie. W swej propagandzie władze komunistyczne („władza ludowa”), niezależnie od faktów, chętniej widziały w roli bohatera człowieka z ludu niż potomka szlachty.	1 p. - za całkowite spełnienie warunków polecenia 0 p.- za odpowiedź niepełną, niepoprawną lub brak odpowiedzi
12.1.	1. F 2. F	1 p. - za całkowite spełnienie warunków polecenia 0 p.- za odpowiedź niepełną, niepoprawną lub brak odpowiedzi
12.2.	PRZYKŁADOWA ODPOWIEŹ: UDERZENIE DYWERSYJNE: wysadzenie w powietrze niemieckiego pociągu wojskowego UDERZENIE REPRESYJNE: likwidacja szczególnie bestialskiego wobec Polaków SS-mana	1 p. - za odpowiedź zawierającą dwa poprawne wskazania 0 p.- za mniej niż dwa poprawne wskazania
13.1.	B	1 p. za poprawną odpowiedź
13.2.	PRZYKŁADOWE WYJAŚNIENIE Zaprezentowany medal przeznaczony jest dla osób ratujących Żydów z Zagłady podczas II wojny światowej, o czym świadczy umieszczony na nim	1 p. - za całkowite spełnienie warunków polecenia

Konkurs historyczny 2025/2026. Etap wojewódzki

	napis w języku hebrajskim. Bohaterka muralu jako pielęgniarka pomagała Żydom z warszawskiego getta (widoczna na muralu słynna kładka), a zwłaszcza ratowała z niego dzieci (na muralu widać gest opiekuńczej ręki).	0 p. - za odpowiedź niepełną, niepoprawną lub brak odpowiedzi
14.	14.1. H - Berling 14.2. D - Anders 14.3. B - Maczek	3 p. - po 1 p. za każdą poprawną odpowiedź
15.	PRZYKŁADOWA ODPOWIEŹ: ARGUMENT Z DZIEDZINY EKONOMICZNEJ: zarówno tekst, jak i plakat promują gospodarkę planową (plan 6-letni) i forsowne uprzemysłowienie kraju (liczne zakłady przemysłowe oznaczone na mapie oraz fascynacja postępem technicznym – fabryki, huty, traktor – w tekście), typowe dla okresu stalinowskiego. ARGUMENT Z DZIEDZINY SPOŁECZNEJ: stalinizm propagował całkowitą jedność społeczeństwa skupionego wokół wielkich zadań („wielkie budowle socjalizmu”), piętnując w ten sposób wszelkie objawy niezadowolenia. Odwoływał się w propagandzie do rzekomej równości i wolności obywateli, w przeciwieństwie do czasów przedwojennych („nie rządzi już obszarnik pan”), oraz do ich powojennego entuzjazmu.	2 p. - za odpowiedź zawierającą dwa poprawne wskazania 1 p. - za odpowiedź zawierającą jedno poprawne wskazanie 0 p. - za brak poprawnego wskazania
16.	16.1. D 16.2. A	2 p. - po 1 p. za każdą poprawną odpowiedź
17.	17.1. C 17.2. C 17.3. C	3 p. - po 1 p. za każdą poprawną odpowiedź
18.	C	1 p. za poprawną odpowiedź
19.	Kryteria oceny rozszerzonej wypowiedzi argumentacyjnej (0-10 p.): <u>1. Argumentacja (0–8 p.):</u> <ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie: prezentacja tła historycznego dotyczącego problemu zawartego w temacie (0–1p.) • Sformułowanie stanowiska adekwatnego do problemu zawartego w temacie. (0–1p.) (<i>poza stanowiskami jednostronnymi uwzględniane są różne stanowiska „mieszane”</i>) • Dwa argumenty na poparcie prezentowanego stanowiska (0–6 p.): <ul style="list-style-type: none"> – Adekwatność danego argumentu wobec prezentowanego stanowiska (0–1p. dla każdego argumentu; w przypadku przyznania 0 p. nie ocenia się funkcjonalności wiedzy historycznej). – Funkcjonalnie wykorzystana wiedza historyczna (fakty, postaci, procesy) oraz terminologia (0–2 p. dla każdego argumentu): <ul style="list-style-type: none"> ✓ 2 p. – wnikliwa analiza, trafnie dobrane przykłady, bogata faktografia, brak błędów rzeczowych; ✓ 1 p. – analiza oparta na uogólnieniach, mało dokładna, w większości wsparta podstawową faktografią i terminologią, czasami nieoparta przykładami lub wnikliwa analiza z jednym błędem rzeczowym; 	

Konkurs historyczny 2025/2026. Etap wojewódzki

- ✓ 0 p. – pozbawione charakteru argumentacyjnego przedstawianie faktów dotyczących wydarzenia historycznego, odtwarzanie wiedzy bez powiązania z argumentem lub w sprzeczności z nim albo wnikliwa analiza z dwoma błędami rzeczowymi, albo podstawowa analiza z błędem rzeczowym.

2. Spójność i logika wypowiedzi (0-2 p.):

2 p. – praca zawiera logicznie powiązane i funkcjonalne części: wprowadzenie, rozwinięcie i podsumowanie; w żadnej części nie występują treści nieistotne w argumentacji, niepowiązane z problemem; zdania w akapitach są połączone logicznie z zastosowaniem właściwych spójników; nie ma skrótów myślowych i luk w argumentacji utrudniających jej rozumienie ani zbędnych powtórzeń tych samych treści.

1 p. – pracy brakuje wprowadzenia lub podsumowania lub któraś z tych części jest niefunkcjonalna albo co najmniej dwukrotnie wystąpiły treści nieistotne w argumentacji, albo co najmniej dwukrotnie zaburzona jest spójność między następującymi po sobie zdaniami, albo co najmniej dwukrotnie pojawiły się skróty myślowe, luki lub powtórzenia treści.

0 p. – wystąpiły dwa typy zaburzenia spójności i logiki opisane w kryteriach na 1 punkt lub praca nie zawiera rozwinięcia.

W przypadku niespełnienia minimum 200 słów nie są przyznawane punkty za spójność i logikę wypowiedzi.

Łącznie: 50 PUNKTÓW